

Beleid Onderwijs en Zorg Samenwerkingsverbanden en gemeenten Regio Lekstroom

Regionaal Educatief overleg OOGO Lekstroom	
Gemeente Houten Gemeente IJsselstein Gemeente Lopik Gemeente Nieuwegein Gemeente Vijfheerenlanden Samenwerkingsverband VO	22 juni 2020

Inhoud

.....	1
1. Inleiding	3
2. Visie en uitgangspunten.....	5
Regulier waar het kan, speciaal waar het nodig is	5
Schematisch overzicht	6
Uitgangspunten voor een flexibele combinatie van onderwijs en zorg	7
Intermezzo: onderwijs in zorgtijd, en andersom	9
Uitgangspunten voor de gemeenschappelijke route	10
Samenvatting visie en uitgangspunten	10
3. Definitie OZA.....	11
4. Doelen flexibele combinatie onderwijs en zorg	12
5. Aanpak flexibele combinatie onderwijs en zorg voor een kind.....	13
Zorgplicht.....	13
Route ondersteuningsvraag van een kind.....	14
De inrichting van groeps-OZA's.....	15
6. Verantwoordelijkheden flexibele combinatie onderwijs en zorg.....	16
7. Financiering: bundeling van onderwijs- en zorgbudgetten.....	17
Bijlage 1 Format: Korte Beschrijving OZA	18
Bijlage 2 Inhoudelijke analyse OZA De Meeuw – Berg en Boschschoon.....	19
Bijlage 3 Beschrijving drie casussen OZA De Meeuw	23
Bijlage 4 Financiële analyse OZA De Meeuw – Berg en Boschschoon	26
Bijlage 5 Routing OZA De Meeuw Berg & Boschschoon Houten	27
Bijlage 6 OZA – Intensieve Klas (korte beschrijving)	28
Bijlage 7 OZA – Kangarogroep (korte beschrijving)	30
Bijlage 8 OZA – SBO de Brug (korte beschrijving).....	32

1. Inleiding

In deze beleidsnotitie leggen de samenwerkingsverbanden Profi Pendi, Berséba en Driegang (primair onderwijs), samenwerkingsverband Zuid-Utrecht (voortgezet onderwijs) en de vijf gemeenten die samenwerken in de regio Lekstroom (Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein en Vijfheerenlanden) de onderlinge afspraken vast over het beleid rond de inrichting van een flexibele combinatie van onderwijs en jeugdhulp in de regio,

Wettelijke verantwoordelijkheden onderwijs en zorg

Alle kinderen hebben recht op ontwikkeling en staan daartoe ingeschreven op een school. De daarbij horende zorgplicht houdt in dat schoolbesturen het ontwikkelrecht van iedere leerling serieus nemen en zich collectief verantwoordelijk voelen voor iedere leerling binnen hun samenwerkingsverband. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor een voldoende niveau van de basisondersteuning¹, de bodem onder het dekkend netwerk aan voorzieningen aan leerlingen. Wat er precies onder de basisondersteuning valt, spreken de besturen met elkaar af in het Ondersteuningsplan² van het samenwerkingsverband van de regio waartoe zij behoren. Ook voor de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben maken schoolbesturen afspraken binnen hun samenwerkingsverband. Wat hier precies wel en niet onder valt (dyslexie, hoogbegaafdheid, etc.), is onderdeel van die afspraken; soms verzorgen schoolbesturen de extra ondersteuning zelf, soms neemt het samenwerkingsverband deze voor zijn rekening.

Dit geldt eveneens voor de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in de vorm van persoonlijke verzorging of begeleiding (zoals beperkt medicijnen geven) die door de school uitvoerbaar is binnen de basisondersteuning. Iedere school omschrijft in haar schoolondersteuningsprofiel welke ondersteuning zij op dit terrein kan bieden.

Als het gaat om structurele persoonlijke verzorging en begeleiding of intensiever medisch handelen, voor kinderen die meer hulp nodig hebben bij de algemene dagelijkse levensverrichtingen, dan kan niet van de school worden verwacht dat zij deze zelf biedt. Het ligt dan in de rede deze te bekostigen vanuit de Jeugdwet (begeleiding en persoonlijke verzorging), al dan niet in combinatie met de Wet langdurige zorg (bij blijvende, zeer ernstige beperkingen) en/of de Zorgverzekeringswet (bij verpleging van kinderen in de groep). Onderwijs en gemeenten nemen een gezamenlijke verantwoordelijkheid, afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte, waarbij proportionaliteit een belangrijke rol speelt.

Regulier waar het kan, speciaal waar het nodig is

Hoe de jeugdhulp binnen het onderwijs precies wordt georganiseerd, daarover maken schoolbesturen (vertegenwoordigd door het samenwerkingsverband) en gemeenten afspraken. Bij een keuze voor 'regulier waar het kan, speciaal waar het nodig is' ligt het voor de hand de jeugdhulp steeds meer te

¹ Onder basisondersteuning valt: alle binnen het samenwerkingsverband overeengekomen preventieve en licht curatieve interventies die eenduidig gelden voor alle scholen binnen het samenwerkingsverband. Ze worden binnen de ondersteuningsstructuur van de school en onder regie en verantwoordelijkheid van de school, zonder indicatiestelling en op een overeengekomen kwaliteitsniveau planmatig uitgevoerd. Waar nodig met inzet van expertise van andere scholen en soms met inzet van ketenpartners.

² Het Ondersteuningsplan 2020-2024 van SWV Profi Pendi PO is gereed op 1 mei 2020.

laten aansluiten op de basisondersteuning op de scholen. Voordat het zover is, en in nauwkeurig omschreven gevallen, kan het nodig zijn om tijdelijke onderwijs-zorgarrangementen (OZA's) in te richten voor ondersteuningsbehoeften waarin zonder dit arrangement nog niet kan worden voorzien.

Regio Lekstroom

In de regio Lekstroom is halverwege 2017 de uitvoering van de Thuiszittersaanpak Lekstroom gestart. Eén van de interventies om te zorgen voor minder thuiszitters, en ervoor te zorgen dat ieder kind het onderwijs en de zorg krijgt die het nodig heeft, was het samenstellen van onderwijs-zorgarrangementen. In de regio zijn de afgelopen jaren meerdere OZA's vorm gegeven, zowel individueel (voor één kind) als voor een groep(je) kinderen en zowel in het regulier als in het speciaal onderwijs. Daarbij werd steeds per situatie bekeken hoe de OZA vorm te geven, te financieren, te organiseren en de regie te voeren.

De regio Lekstroom bevindt zich met de inrichting van de flexibele combinatie van onderwijs en zorg in de voorhoede van ontwikkelingen die ook landelijk steeds meer ingang vinden. De pioniersfase kostte veel tijd en heeft tegelijkertijd veel kennis en ervaring opgeleverd. Nu is er behoefte aan een gedeeld begrippenkader, vaste afspraken en randvoorwaarden waaraan het beleid rond de inrichting van een flexibele combinatie van onderwijs en zorg voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte moet voldoen, waarbij we aansluiten bij (deels nog te ontwikkelen) landelijk beleid. Dit beleid is dus constant in beweging. Intussen blijven de bestaande OZA's toegankelijk voor de kinderen die dit nodig hebben en worden (individuele) OZA's voor kinderen gerealiseerd op basis van deze nieuwe afspraken.

Korte beschrijvingen van de bestaande OZA's zijn toegevoegd als bijlage bij deze nota. Van één OZA (De Meeuw op de Berg en Boschschool in Houten) is daarbij een nadere analyse gemaakt van zowel de inhoud als de financiën (bijlages 2 t/m 5).

Beleidsnotitie Onderwijs en Zorg

In deze notitie beschrijven we onze visie op het beleid rond een flexibele combinatie van onderwijs en zorg voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte en hoe dit het beste kan worden ingericht en uitgevoerd. Ook gaan we in op de route en de onafhankelijkheid daarvan: Hoe is de toeleiding naar de juiste combinatie van onderwijs en zorg ingericht? Een belangrijk onderdeel is een heldere beschrijving van de verantwoordelijkheden in de samenwerking tussen onderwijspartijen en gemeenten en de gevolgen hiervan voor de gebundelde inzet van mensen en middelen.

Leeswijzer

Voor deze hele notitie geldt: lees voor 'kind' (PO) ook 'jongere' (VO).

Deze notitie is geschreven in opdracht van Samenwerkingsverband Profi Pendi PO, in overleg met de Samenwerkingsverbanden Berséba, Driegang en Zuid-Utrecht VO en de gemeenten van de regio Lekstroom. Waar in deze notitie over 'wij' wordt gesproken, worden deze gezamenlijke partijen bedoeld.

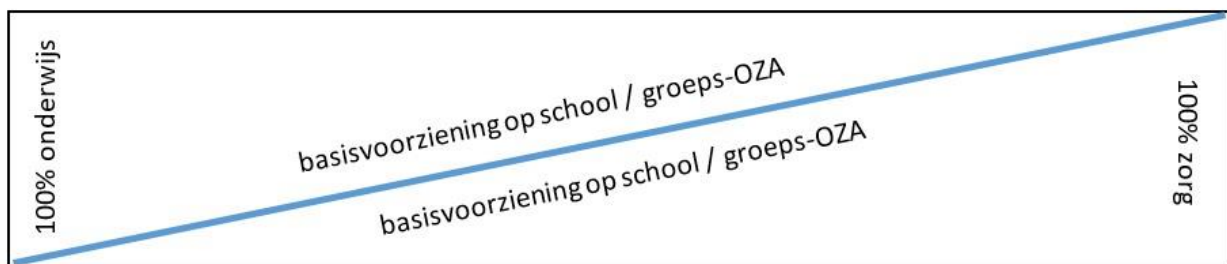
2. Visie en uitgangspunten

Regulier waar het kan, speciaal waar het nodig is

De OZA's die zijn ontwikkeld in de regio Lekstroom vormen voor ons het begin van een ontwikkeling waarin het steeds beter mogelijk wordt te werken volgens het principe 'regulier waar het kan, speciaal waar het nodig is'. Deze beweging wordt om twee redenen belangrijk gevonden:

- vanuit een morele verplichting: iedereen is welkom, hoort erbij en kan meedoen:
- vanuit de transformatie gedachte: -inzet op meer integrale, betere, snellere en effectievere inzet van hulp
- vanuit een wettelijke verplichting: in 2016 heeft Nederland het VN-Verdrag voor de Rechten van Personen met een Handicap bekrachtigd. Dit betekent dat Nederland zijn uiterste best doet om ervoor te zorgen dat mensen met een beperking dezelfde kansen en mogelijkheden hebben als mensen zonder beperking.

Wij geven deze ontwikkeling vorm door onderwijs, en zorg als een continuüm in elkaar te laten overlopen, intensief met elkaar te laten samenwerken, en niet meer te beschouwen als strikt van elkaar gescheiden beleidsvelden:

OZA's vormen een eerste belangrijke stap in een ontwikkeling die uiteindelijk kan leiden tot een betere toerusting van het reguliere onderwijs, zodat alle kinderen waarlijk kunnen 'meedoen' op dé plek waar kinderen samenkomen: op school. We willen allemaal dat ieder kind kan deelnemen aan het 'gewone' leven, samen met andere kinderen, in een zo 'normaal' thuisnabij mogelijke omgeving. We ontwikkelen daarom niet meer voor ieder kind een apart arrangement, maar verbreden de ondersteuning op de scholen met collectief gefinancierde jeugdhulp. Hierdoor kunnen veel meer kinderen dan nu profiteren van jeugdhulp in school.

Dit alles vraagt om een **andere manier van denken en werken** van zowel het onderwijs als de zorgpartners en gemeenten. De basis is: ieder kind staat ingeschreven op een reguliere school waar het kan, of op een speciale school waar het moet, en krijgt het onderwijs en de zorg die het nodig heeft. Alle partijen nemen hierin hun verantwoordelijkheid en werken samen. Vanuit de zorgplicht voert de school de regie voor een aanpak, het organiseren van een arrangement of programma voor een kind dat is ingeschreven. De school (het schoolbestuur, het samenwerkingsverband) maakt vervolgens de combinatie met ondersteuning, een andere onderwijssetting of jeugdhulp in school of op een andere locatie dan de school (bijvoorbeeld in een zorgboerderij).

Gemeenten en scholen werken zo gezamenlijk aan een stevige **basisvoorziening in en om de scholen** die de basis legt voor een dekkend, flexibel en inclusiever dekkend netwerk voor ieder kind, het continuüm van onderwijs, en zorg. **Er is sprake van een basisvoorziening wanneer de**

basisondersteuning vanuit het onderwijs gecombineerd wordt met voorzieningen vanuit de gemeente (zoals (collectieve) jeugdhulp en ondersteuning vanuit de JGZ).

Daarnaast kunnen er (tijdelijke) groeps-OZA's nodig zijn die voorzien in een tijdelijke behoefte aan extra ondersteuning bovenop de basisvoorziening.

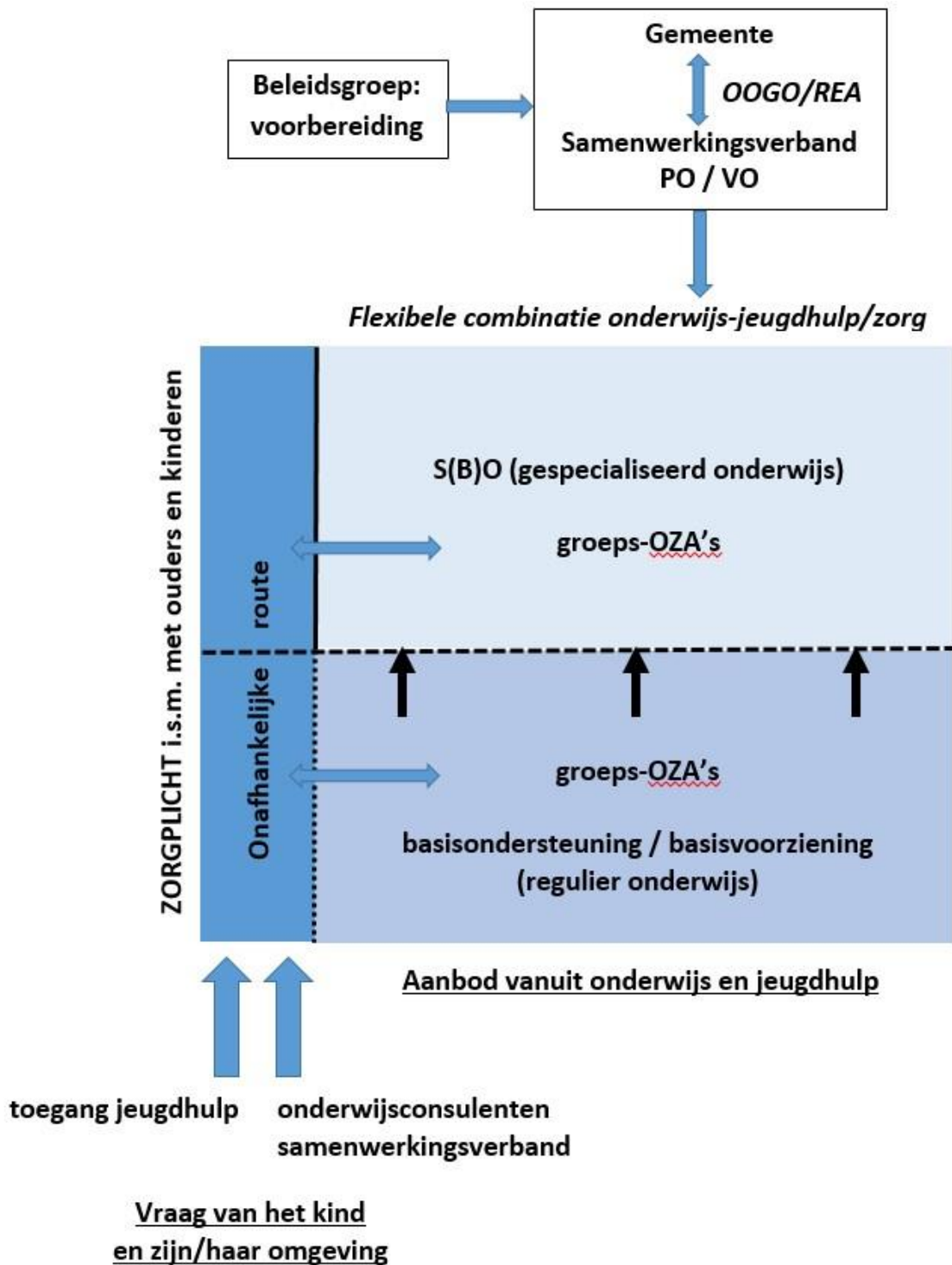
Deze werkwijze heeft als bijkomend voordeel dat er **significant efficiënter** kan worden gewerkt omdat aan de ene kant onderwijs- en zorgbudgetten beter met elkaar kunnen worden gecombineerd, en aan de andere kant er in een vroeger stadium de juiste hulp kan worden geboden, waardoor kostbare zorgtrajecten in de toekomst kunnen worden beperkt. Hierbij kan de inzet van een OZA als preventief en licht ondersteunend worden gezien, waardoor specialistische hulp niet nodig is.

Door versterking van de basisvoorziening op alle scholen hoeven er ook minder kostbare Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) voor het gespecialiseerd onderwijs te worden afgegeven, omdat kinderen al in een eerder stadium de jeugdhulp en zorg krijgen die zij nodig hebben, gefinancierd vanuit collectieve, gecombineerde onderwijs-zorgbudgetten. Het zelfde geldt ook voor zware jeugdhulp, de verwachting is dat ook de behoefte daaraan zal afnemen.

Schematisch overzicht

Onderstaand schema geeft een overzicht van het werken aan een flexibele combinatie van onderwijs, jeugdhulp en zorg (het dekkend netwerk). Daarbinnen is een onderscheid gemaakt tussen voorzieningen, het aanbod in en óm de school en een **gemeenschappelijke route** voor de beantwoording van de vraag wat nodig is (de toeleiding, toegang tot in ieder geval de zwaardere voorzieningen). Zeker wanneer de vraag de basisvoorziening overstijgt, is een separaat besluit nodig. In de rest van deze notitie hebben we dit onderscheid tussen de route (de vraag) en de voorziening, het geheel van de combinatie van onderwijs, jeugdhulp en zorg, gehandhaafd.

Besluitvorming over de inrichting van de combinatie van onderwijs en zorg vindt in alle gevallen plaats in het OOGO / REA, voorbereid door het regionaal beleidsoverleg RBO in afstemming met het AOJ.

Uitgangspunten voor een flexibele combinatie van onderwijs en zorg

- De basis onder een passende onderwijs- en zorgplek voor ieder kind is de **zorgplicht** van het onderwijs, één van de 4 verantwoordelijkheden van een schoolbestuur op basis van het wettelijk kader. Wij willen stimuleren dat alle kinderen ingeschreven staan op een school voor basis- of voortgezet onderwijs: bij voorkeur in het reguliere onderwijs, waar nodig in het

speciaal onderwijs. Vervolgens wordt bekeken welke extra ondersteuning nodig is om een kind de juiste combinatie van onderwijs en zorg te kunnen bieden.

- Om te stimuleren dat de zorgplicht zoveel mogelijk binnen het onderwijs kan worden gerealiseerd, willen we de jeugdhulp en zorg **zoveel mogelijk organiseren binnen de muren van een schoolgebouw**. Kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, hoeven dan niet meer in aparte voorzieningen te worden opgevangen, maar blijven deel uitmaken van het systeem van het reguliere of speciale (basis)onderwijs. De voorzieningen komen zoveel mogelijk naar het kind toe, op school, in plaats van het kind naar de voorziening.
Voor een beperkt aantal kinderen zal het echter toch (tijdelijk) nodig zijn om op een zorglocatie of in de dagbesteding te verblijven. Ook dan moet het mogelijk zijn het kind toch van een onderwijsaanbod op maat te voorzien, verzorgd door de school waar het staat ingeschreven. De variawet passend onderwijs biedt hiertoe de wettelijke mogelijkheden (zie 'Intermezzo' op de volgende pagina).
- Voorop staat de kwaliteit van de uitvoering van de basisvoorziening. Om te voorkomen dat een veelheid aan zorgaanbieders elkaar in de school onbedoeld en ongewild voor de voeten loopt, is het wenselijk in de toekomst te streven naar **één à twee zorgaanbieders per school**. Hiermee sluiten we aan bij rijksbeleid.³
Dit beleid wordt nader uitgewerkt in de Kamerbrief Onderwijs en Zorg van 30 oktober 2019. Hierin wordt de komst aangekondigd van pilots rond **collectieve budgetten voor gebundelde jeugdhulp**⁴. Een PGB wordt in deze constructie dan afgegeven voor thuis, de situatie op school wordt gefinancierd vanuit een collectief budget, als een voorliggende voorziening. De vraag die voorligt is steeds: Wat heeft de leerling en zijn/haar omgeving nodig om succesvol de school te doorlopen?

³ "Het werken met één of twee zorgaanbieders per school (...) betekent dat scholen met één of twee zorgaanbieders samenwerken die alle zorg op school leveren, bijvoorbeeld via vaste zorgassistenten per klas. (...) Het beperken van het aantal zorgverleners in de klas verhoogt de continuïteit en kwaliteit van de zorg en zorgt tevens voor rust in de klas." (Kamerbrief Onderwijs en Zorg van 23 november 2018, p. 3/4)

⁴ "Wij gaan regionale pilots opzetten om de collectieve financiering in de praktijk uit te proberen. Onze insteek bij de pilots is om één partij de verantwoordelijkheid te geven om met het gebundelde budget alle zorg in onderwijstijd in te kopen. Wij denken daarbij aan gemeenten, aangezien een groot deel van de leerlingen op het (v)so jeugdhulp krijgt (74% van de leerlingen met een ondersteuningsbehoefte vanuit de zorgwetten) en er in het land momenteel diverse initiatieven zijn waarbij gemeenten en (v)so scholen tot collectieve financiering komen. Wij willen daar zoveel mogelijk bij aansluiten." (Kamerbrief Onderwijs en Zorg, 30 oktober 2019)

Intermezzo: onderwijs in zorgtijd, en andersom

Er bestaat een wettelijke barrière die stelt dat onderwijs niet mag plaatsvinden onder verantwoordelijkheid van een organisatie zonder BRIN-nummer⁵. De situatie van een bevoegde leerkracht die lesgeeft op een zorglocatie, onder verantwoordelijkheid van een zorginstelling, mag in de huidige wetgeving geen onderwijs heten. Door een onderwijsinstelling verantwoordelijk te maken voor het onderwijs op de zorglocatie, of door de zorg binnen de muren van een schoolgebouw te halen, kunnen onderwijs en zorg wél worden gecombineerd. Er bestaat hiervoor geen enkele belemmering in de wet- en regelgeving.

Dit heeft consequenties voor de **onderwijshuisvesting**. Bij nieuwbouw moet bij de inrichting rekening worden gehouden met ruimtes waarin zorgpartijen kunnen werken. Aan deze ruimtes worden andere eisen gesteld dan aan ruimtes waarin alleen onderwijs hoeft te worden gegeven. Te denken valt aan aparte therapieruimtes, of een 'ultraaslokaal' voor kinderen die dit even nodig hebben. Ook in bestaande schoolgebouwen kunnen ruimtes worden heringericht om een optimale combinatie van onderwijs en zorg te realiseren. Tegelijk is het per 1 augustus 2018 mogelijk geworden om meer maatwerk in onderwijstijd te bieden aan leerlingen die tijdelijk geen onderwijs kunnen volgen op reguliere en gespecialiseerde scholen voor PO en VO (maar wel op een andere locatie dan de school). Het ministerie wijst er in de Kamerbrief Onderwijs en Zorg van 23 november 2018 op "dat professionals niet altijd op de hoogte zijn van de **ruimte in wet- en regelgeving**. (...) Scholen mogen bijvoorbeeld voor individuele leerlingen afwijken van de norm voor onderwijstijd. (...) Hiervoor moeten scholen een aanvraag indienen bij de Inspectie van het Onderwijs. Wij benadrukken, anders dan vaak nog verondersteld, dat de wet niet voorschrijft dat een kind minimaal vijftig procent onderwijstijd moet kunnen volgen om ingeschreven te mogen staan." Binnen de wet zijn dus mogelijkheden die nu nog veelal onbenut blijven.

Een van de wetten waar de Kamerbrief op doelt is de **variawet passend onderwijs** die eind 2018 door de Kamer is aangenomen. Het uitgangspunt is om leerlingen toe te laten groeien naar het volgen van de volledige onderwijstijd. De scholen blijven tot die tijd verantwoordelijk voor het onderwijs en het ontwikkelprogramma, vastgelegd in een OPP (Ontwikkelingsperspectiefplan), en bieden dit in overleg met de ouders/verzorgers aan. De beleidsregel afwijking onderwijstijd noemt vier categorieën waarbij **vermindering van onderwijstijd** mogelijk is. Zowel in het basis- als in het voortgezet onderwijs betreft het met name leerlingen in categorie D⁶. De school kan formeel toestemming aan de inspectie vragen om een leerling vallende onder de zorgplicht niet de gehele week naar school te laten komen en dus minder onderwijstijd op school te bieden dan wettelijk verplicht is.

⁵ De Basisregistratie Instellingen (BRIN) is een register dat door het Nederlandse Ministerie van OCW wordt uitgegeven en alle scholen en aanverwante instellingen bevat. Elke onderwijsinstelling wordt hierin geïdentificeerd aan de hand van het nummer in het register, meestal BRIN-nummer genoemd, een vier tekens lange alfanumerieke code (Bron: Wikipedia).

⁶ "De groep leerlingen die onder categorie D valt, is geen scherp afgebakende groep. Het gaat bijvoorbeeld over leerlingen die het door psychische problemen - zoals een fobie, eetstoornis of autisme - moeilijk vinden om naar school te komen. Het uitgangspunt is hier vooral de ondersteuningsvraag van de leerling, niet de specifieke beperking of stoornis. Om de extra ondersteuning te kunnen bieden dient de school een aanvraag in bij de inspectie. Met het maatwerk in onderwijstijd kan de school een aangepast programma opzetten. Het doel daarvan is dat de leerling het ontwikkelingsperspectief kan behalen. Daarnaast moet er een plan zijn om ervoor te zorgen dat de leerling weer toegroeit naar volledig onderwijs." (geciteerd van de website van de [Onderwijsinspectie](#)).

Uitgangspunten voor de gemeenschappelijke route

- Onafhankelijke deskundigen, deels verbonden aan het samenwerkingsverband en deels aan het Sociaal Team (functionarissen belast met de toegang), bepalen welke combinatie van onderwijs en zorg een kind krijgt.. Dit noemen we de **gemeenschappelijke route**. Zij baseren hun besluit mede op basis van het overleg met de school, de ouder en eventueel andere betrokkenen (het MDO). Er is hierbij een gezamenlijk ondersteunings/perspectief plan opgesteld waarbij onderwijs- en ondersteuningsdoelen zijn geformuleerd. Alle partijen ondertekenen dit plan. Voor een deel is de ondersteuning binnen de basisvoorziening georganiseerd. Daar waar gespecialiseerd onderwijs of een groeps-OZA nodig is, wordt daarover apart besloten.

De deskundigen van het Sociaal Team zijn geregistreerd in het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ). Het Arrangementen- en Toelatingsteam of CvT van het samenwerkingsverband bestaat uit orthopedagogen en psychologen (alleen zij zijn bevoegd tot het adviseren van het samenwerkingsverband bij het afgeven van een TLV⁷), waarbij de consultants fungeren als poortwachter.

- Eenmaal per jaar komen de deskundigen van het samenwerkingsverband en gemeenten samen voor afstemming en kennisuitwisseling. Hiermee wordt tevens voorzien in het wettelijk voorgeschreven eerste en tweede deskundigenadvies.
- Over de **financiering** van de benodigde combinatie van onderwijs en zorg in een groeps-OZA en/of de basisvoorziening, worden in het beleidstraject vaste afspraken gemaakt op het niveau van het OOGO. Deze worden voorbereid in het RBO/AOJ/onderwijs.
- Bij de onafhankelijke deskundigen (het Samenwerkingsverband en het sociaal team) wordt ook de **doorzettingskracht** neergelegd (de bevoegdheid om dwingende besluiten te kunnen nemen). Komen de deskundigen er onderling niet uit, dan nemen de directeur van het samenwerkingsverband (samen met het verantwoordelijke schoolbestuur) en een gedragswetenschapper en/of verantwoordelijke van het Sociaal Team de eindbeslissing over welke vorm van ondersteuning geboden kan worden, in nauw overleg met de ouders.
- Door in een zo vroeg mogelijk stadium de ondersteuningsvraag helder te krijgen door de functionarissen 'op de route', wordt zichtbaar waar er nog **preventiever kan worden gewerkt**. Deze functionarissen vervullen daarmee een belangrijke monitorfunctie .
- In iedere fase van het traject staat **ouderbetrokkenheid** voorop: zij worden uitgenodigd, betrokken en begeleid om samen met de deskundigen tot de keuze van de beste route te komen voor het kind in kwestie en de eventueel bijbehorende ondersteuning in het gezin. Ouders hebben altijd volledige inzage in het dossier.

Samenvatting visie en uitgangspunten

De regio Lekstroom loopt al enige jaren voorop in de ontwikkeling van collectief gefinancierde onderwijs-zorgarrangementen waarbij we streven naar een doorlopende leer- en zorglijn (inclusiever werken). Om dit te kunnen realiseren, willen we in de regio Lekstroom:

⁷ Een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) is nodig voor plaatsing in het speciaal onderwijs en wordt afgegeven door het samenwerkingsverband.

- dat scholen en hun besturen de **zorgplicht** stevig uitwerken door alle kinderen in het onderwijs in te schrijven op een school, regulier waar het kan, speciaal waar het moet;
- ieder kind **de juiste combinatie van onderwijs en jeugdhulp en/of –zorg** bieden, zoveel mogelijk binnen de muren van een schoolgebouw;
- een **gemeenschappelijke route** inrichten voor een extern advies en toeleiding naar een groeps-OZA of het gespecialiseerd onderwijs. Deze route wordt ingevuld door minimaal een consulent van het samenwerkingsverband en een professional van het Sociaal Team;
- de **doorzettingskracht** te beleggen bij de deskundigen op de **gemeenschappelijke route**; komen deze er niet uit, dan nemen de directeur van het samenwerkingsverband en de eindverantwoordelijke bij het Sociaal Team het besluit;
- het streven is in de toekomst de jeugdhulp en zorg voor het onderwijs zoveel mogelijk collectief in te kopen bij **één à twee zorgaanbieders, passend bij de school**;
- in iedere fase van het traject **ouders** betrekken bij de besluitvorming – er wordt nooit óver hun kind beslist, maar altijd mét hen.
- **efficiënter gaan werken**, in het belang van de kinderen in onze regio, zowel bij het gebruik van voorzieningen, als door beter samen te werken en de financieringsstromen van onderwijs en jeugdzorg zoveel mogelijk te combineren.

Om dit alles te kunnen bereiken stellen we in de loop van het voorjaar 2020 een werkgroep in, bestaande uit vertegenwoordigers van de betrokken samenwerkingsverbanden en gemeenten, om de **gemeenschappelijke** route in te richten en het beleid verder uit te werken, te implementeren en monitoren. Daarnaast analyseren we OZA De Meeuw, zowel financieel als inhoudelijk, met als doel om tot passende en sluitende afspraken te kunnen komen over verantwoordelijkheid, inzet en bekostiging van (groeps-)OZA's. Mogelijk onderzoeken we daartoe ook een aantal andere van de bestaande OZA's.

3. Definitie OZA

Het Nederlands Jeugd Instituut definieert een Onderwijs-Zorgarrangement als een integrale samenwerking rondom kind en ouders tussen onderwijs, jeugdhulp en/of zorg. Deze samenwerking komt tot stand als kinderen naast ondersteuning in het (speciaal) onderwijs ook jeugdhulp en/of zorg nodig hebben en gebeurt op basis van één gezin, één kind, één plan en één regisseur. OZA's zijn er zowel in het regulier als speciaal onderwijs bij het organiseren van een aanpak/maatwerk rondom een individueel kind, of voor groepen van kinderen; in het tweede geval hebben we het dan over groeps-OZA's.

Wij voegen daaraan toe dat we in eerste instantie streven naar **versterking van de ondersteuning van kinderen en jongeren** op alle scholen. Onderwijs, jeugdhulp en zorg werken structureel samen aan een zo passend mogelijk aanbod voor alle kinderen waarvoor de basisvoorziening toereikend is.

In deze notitie focussen we op OZA's voor groepen kinderen als onderdeel van het geheel van de flexibele combinatie van onderwijs, jeugdhulp en zorg (het dekkend netwerk), dat we met elkaar willen bereiken. Zeker wanneer blijkt dat de basisvoorziening (nog) niet kan voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van een specifiek omschreven groep kinderen kan een (tijdelijk) groeps-OZA uitkomst bieden. Het streven is daarbij om OZA's altijd een tijdelijk karakter te geven..

4. Doelen flexibele combinatie onderwijs en zorg

Het doel van de basisvoorziening en aanvullende groeps-OZA's is het realiseren van een flexibel dekkend aanbod: voor elk kind in de regio is er passend onderwijs en passende zorg. Dit draagt bij aan het ondersteunen van de reguliere (onderwijs)ontwikkeling van het kind en het tegengaan van discontinuïteit in de schoolloopbaan, zoals thuiszitten. Andere doelstellingen zijn dat meer leerlingen een startkwalificatie behalen (een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger), en dat de eigen kracht van de leerling en diens omgeving wordt versterkt, doordat kinderen zich fysiek en mentaal optimaal ontwikkelen op school, thuis en in hun vrije tijd.

Ieder OZA kan een of meerdere hoofddoelen hebben:

Doel OZA	Omschrijving
Terugleiden	Uitgevallen kinderen terug in het onderwijs krijgen vanuit een tijdelijke voorziening.
Opbouwen	Onderwijsdeelname geleidelijk opbouwen. Voor kinderen die nooit of niet langdurig op school hebben gezeten.
Versterken	Kinderen binnen het onderwijs goed laten functioneren, in de bestaande setting. Ondersteuning vindt plaats binnen de klas en soms deels ook buiten de klas.
Aanpassen	De onderwijsleersituatie structureel aanpassen. Jeugdhulp en onderwijs zijn samen verantwoordelijk. Denk aan een aparte autismeklas of structuurgroep.
Doorleiden	Ondersteuning bij breukvlakken in de schoolloopbaan en de overgang naar werk. Denk o.a. aan begeleiding van jeugdhulp bij dagbesteding, stages en/of doorleiding naar arbeid.

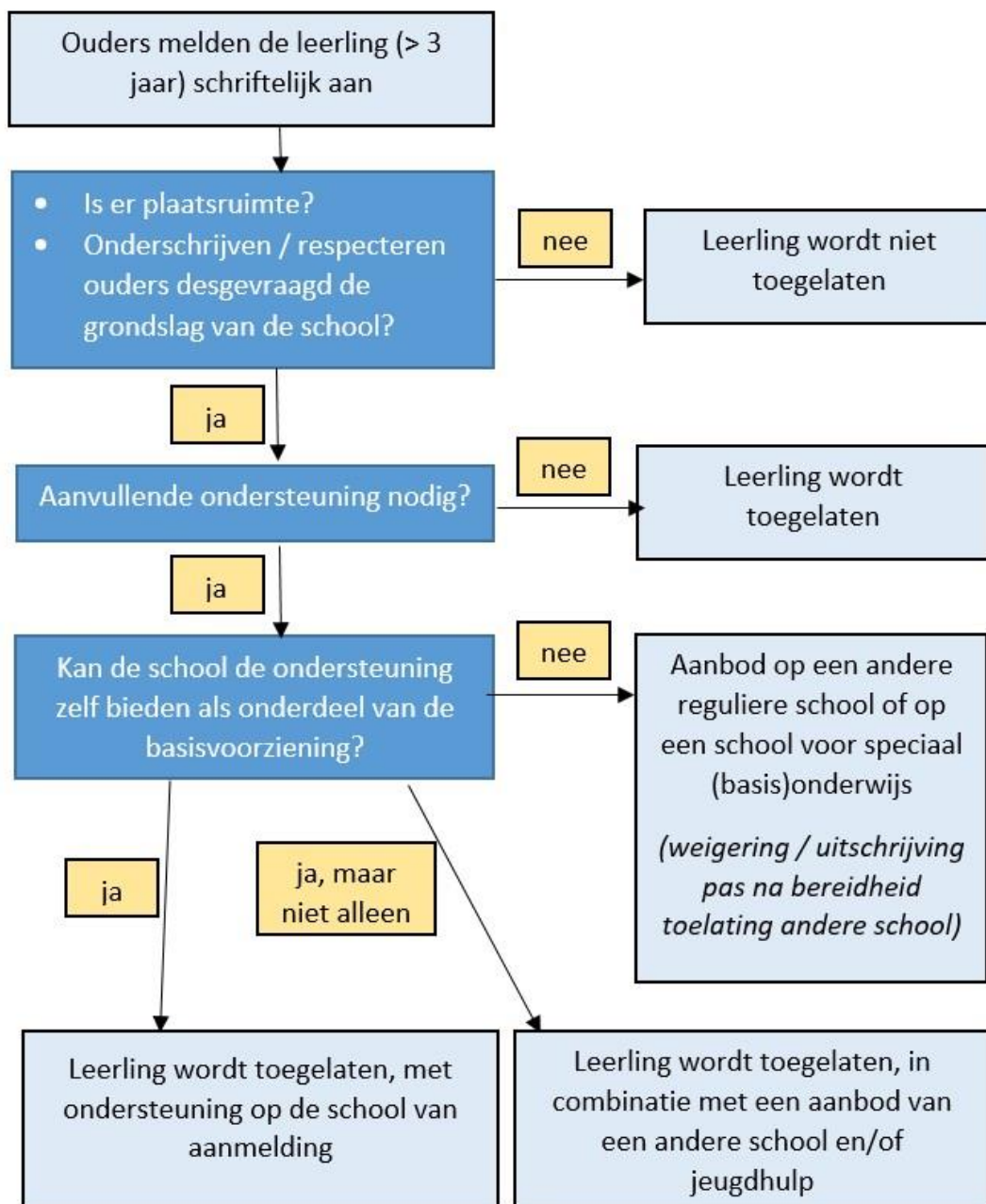
De doelen hierboven zijn gericht op deelname aan het onderwijs, maar hebben invloed op de gehele ontwikkeling van kinderen en hun plaats en deelname in de maatschappij. Het is daarom van belang om naast ondersteuning van het kind op school de ondersteuning ook te combineren met ondersteuning aan de ouders en het gehele gezin.

5. Aanpak flexibele combinatie onderwijs en zorg voor een kind

De aanpak voor het bepalen van de juiste combinatie van onderwijs en zorg voor een leerling is altijd maatwerk. Bij een goed functionerende basisvoorziening op de scholen kan veel hulp via een integraal arrangement direct op school worden geboden.

Zorgplicht

De route om te bepalen welke combinatie van onderwijs en zorg een kind nodig heeft, begint bij de **zorgplicht** van de scholen. Schematisch ziet deze er als volgt uit:

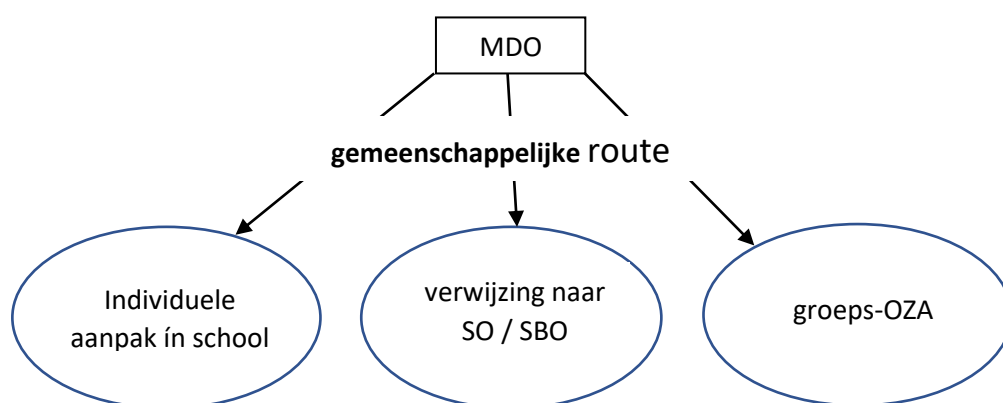

Route ondersteuningsvraag van een kind

Wanneer is vastgesteld dat een leerling wordt toegelaten op school in combinatie met een specifieke voorziening, maar ook in gevallen waarbij een verwijzing noodzakelijk is (blokje rechtsonder), dan kunnen de volgende twee stappen worden gezet:

Stap 1: Verkennen⁸

Welke hulp precies nodig is, wordt bepaald in het MDO (Multidisciplinair Overleg) waar het betreffende kind besproken wordt. De IB-er van de school wordt hierbij betrokken. Een consulent van het samenwerkingsverband en een lid van het Sociaal Team van de gemeente en de ouders zijn bij de besluitvorming betrokken; zij staan garant voor de onafhankelijkheid van de route. Mogelijk ontvangt het gezin reeds ondersteuning via het sociaal team. Deze informatie is ondersteunend bij de casus. In het MDO kan de conclusie worden getrokken dat een specifiek arrangement noodzakelijk is. Dit kan een individuele maatwerk aanpak zijn in school, of een verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs; er kan ook voor een groepsaanpak worden gekozen. Het advies vanuit het MDO wordt getoetst door het Arrangement- en Toelatingsteam van het samenwerkingsverband en, in het geval er gebruik moet worden gemaakt van een specifieke voorziening, zoals een groepsarrangement of het gespecialiseerd onderwijs, een gedragswetenschapper van het Sociaal Team van de gemeente.

Stap 2: Betrekken

Met alle betrokkenen wordt besproken welke partners uit onderwijs, zorg en gemeente (bijv. ook de leerplichtambtenaar) nodig zijn om de aanpak/het arrangement in de school vorm te geven. Zij stemmen gezamenlijk af hoe de samenwerking wordt geborgd. Wanneer een kind is ingeschreven, heeft de school de regie over het onderwijs en de ondersteuning die binnen school geboden wordt. Is dit nog niet (of niet meer) het geval dan kan de regie in gezamenlijk overleg liggen bij het samenwerkingsverband. De ouder wordt te allen tijden betrokken.

⁸ Ontleend aan het stappenplan zoals dat is ontwikkeld door het Nederlands Jeugd Instituut
Beleidsnotitie Onderwijs en Zorg - Regio Lekstroom

De inrichting van groeps-OZA's

Bij de ontwikkeling van een flexibele combinatie van onderwijs, jeugdhulp en zorg kunnen groeps-OZA's een belangrijke rol spelen. De inrichting daarvan kan in de volgende fases worden uitgesplitst:

Fase 1: Ontwikkelen individueel arrangement of groeps-OZA (wanneer de basisvoorziening ontoereikend is) – Als op de **gemeenschappelijke** route wordt vastgesteld dat de basisondersteuning op de betreffende school (of binnen de scholen van het samenwerkingsverband) *ontoereikend* is voor de ondersteuning van een enkel kind of een specifieke groep kinderen, kunnen het schoolbestuur, het samenwerkingsverband en de gemeente gezamenlijk het besluit nemen tot een individuele aanpak in school of de inrichting van een groeps-OZA. Bij deze afweging en de uitwerking daarvan verdienen de volgende aspecten aandacht:

- Didactische ondersteuning
- Sociaal-emotionele ondersteuning, bijvoorbeeld bij gedragsproblemen
- Ondersteuning in de communicatie
- Fysieke, medische ondersteuning
- Ondersteuning thuis en in de bredere context
- Financieringsmogelijkheden van de noodzakelijke ondersteuning

Belangrijke vragen die moeten worden beantwoord, met name voor een groeps-OZA:

- Hoe zijn de financiën geregeld? (zie ook par. 7 Financiering)
- Is het dekkend netwerk van onderwijs en jeugdhulp hiermee nu compleet, zijn alle afspraken vastgelegd in alle te leveren jeugdhulp?
- Hoe kan de extra ondersteuning die de aanpak biedt uiteindelijk het beste aansluiten op de basisondersteuning op de scholen?

Voor de beschrijving van een individueel arrangement of groeps-OZA gebruiken we een format dat we bespreken/invullen met betrokkenen (ouder/kind, onderwijs, gemeente, zorgaanbieder). Het format dat tot nu toe werd gehanteerd voor de inrichting van OZA's in de regio Lekstroom is opgenomen als bijlage 1; dit format zal naar aanleiding van deze beleidsnota worden herzien door de in te stellen werkgroep.

Fase 2: Vormgeven

Zodra de inhoudelijke behoeften bekend zijn, wordt in gezamenlijk overleg een passende structuur bepaald, met aandacht voor de volgende onderdelen (dit geldt met name voor een groeps-OZA):

- instroomcriteria én uitstroomcriteria (bewaakt door onafhankelijke deskundigen)
- organisatie
- aansturing
- financiën
- regelgeving

De leeromgeving, in fase 1 gespecificeerd, is daarbij de sleutelfactor. In welke omgeving komt het kind / komen de kinderen tot leren en ontwikkeling? Bezoeken ze dezelfde school of zijn ze over de regio verspreid?

Er worden ook afspraken vastgelegd over de beëindiging van het (groeps)arrangement en de uitstroom van individuele leerlingen uit een groeps-OZA. De plaatsing in een individueel of groepsarrangement strekt zich in principe niet langer uit dan een periode van een jaar. Binnen dat jaar moet een kind een ontwikkeling doormaken die goed moet worden beschreven in het OPP (ontwikkelingsperspectiefplan), waarmee ook de ouders moeten instemmen. Het OPP moet kwalitatief op orde zijn en voorzien zijn van een heldere tijdsplanning met vaste meetmomenten waarbij steeds de vraag wordt gesteld naar de effectiviteit van het betreffende arrangement: doet dit arrangement voor het kind nog wat het zou moeten doen? Stap voor stap wordt een kind begeleid naar het doel dat aan het begin werd gesteld (zie par. 4).

Fase 3: Activeren en evalueren

Inmiddels is de vorm van het (groeps)arrangement duidelijk en kan het van start gaan. Het arrangement wordt vervolgens bij voorkeur ieder kwartaal, en minimaal tweemaal per jaar met de leerling, ouders en andere partners geëvalueerd. Hoe verloopt de uitvoering? Is de inzet van het arrangement efficiënt? Worden de beoogde doelen behaald? En sluiten de ondersteuningsbehoeften nog steeds aan op het arrangement? Verloopt de bekostiging naar tevredenheid? Op het moment dat de basisvoorziening op een school in staat is de ondersteuning te leveren waarin het groeps-OZA tijdelijk voorziet, kan worden besloten tot beëindiging van het (groeps-)OZA.

Het stappenplan zoals dat op dit moment functioneert voor OZA De Meeuw op de Berg en Boschschool in Houten is opgenomen als bijlage 5. Naar aanleiding van deze nota wordt in de op te zetten werkgroep bekeken welke aanpassingen er nodig zijn in dit stappenplan, en hoe dit kan worden vertaald naar andere (en nog te ontwikkelen) groeps-OZA's.

6. Verantwoordelijkheden flexibele combinatie onderwijs en zorg

Samenwerkingsverbanden PO en VO	<ul style="list-style-type: none"> • 'Eigenaar' en regisseur • Mede besluiten opzet en start • gemeenschappelijke route voor in- en uitstroom • Adviseren over onderwijsondersteuning en financiering • Afgeven TLV • Mede evalueren
Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • 'Eigenaar' en regisseur • Mede besluiten opzet en start • Onderdeel gemeenschappelijke route voor in- en uitstroom • Bepalen en eventueel beschikken zorgdeel individuele leerling en financiering hiervan • Mede-evalueren
Onderwijsinstelling / schoolbestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Casusregie op onderwijsdeel • Verzorgen onderwijsdeel • Financiering onderwijsdeel • Vastleggen ontwikkeling leerling in OPP

	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie onderwijsdeel
Sociaal team	<ul style="list-style-type: none"> • Casusregie (op zorgdeel) • Betrekken leerplicht en GGD bij het traject • Vastleggen ontwikkeling leerling in gezinsplan • Evaluatie zorgdeel
Jeugdhulp/zorginstelling	<ul style="list-style-type: none"> • Meedenkenopzet/invulling • Verzorgen zorgdeel en individuele leerling conform beschikking. • Mede evalueren

7. Financiering: bundeling van onderwijs- en zorgbudgetten

De basisvoorziening voor een flexibele combinatie van onderwijs en zorg heeft diverse financiers: onderwijs, samenwerkingsverbanden, gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren, elk vanuit een eigen, wettelijke verantwoordelijkheid. Grondslag voor de financiering is enerzijds onderwijsfinanciering en anderzijds een (medische) zorgindicatie vanuit de gemeente, zorgverzekeraar of zorgkantoor.

Voor het onderwijsdeel geldt dat de ondersteuning wordt bekostigd vanuit een combinatie van de reguliere financiering die een schoolbestuur ontvangt voor inschrijving van een leerling op een van de aangesloten scholen, en het budget voor extra ondersteuning dat samenwerkingsverbanden van het Rijk ontvangen (Wet Passend Onderwijs). Gemeenten financieren het budget voor jeugdhulp vanuit de Jeugdwet.

De verwachting is dat door kinderen in een zo vroeg mogelijk stadium de juiste combinatie van onderwijs en zorg te kunnen bieden, en preventiever te kunnen werken, kostbare zorgtrajecten en uitval van leerlingen in de toekomst kan worden beperkt. Op de kortere termijn kan een efficiëntere inzet van middelen worden bereikt door een bundeling van onderwijs- en zorgbudgetten. Leerlingen staan altijd ingeschreven op een school voor regulier of specialistisch onderwijs. De financiering die een schoolbestuur hiervoor krijgt kan worden gebundeld met een budget vanuit jeugdhulp waardoor onderwijszorgarrangementen kunnen worden ingericht voor een flexibele combinatie van onderwijs en zorg.

Een analyse van de inhoud, maar ook van de financiële kant van een OZA, is gemaakt voor OZA De Meeuw. Hierin is zo precies mogelijk geprobeerd vast te stellen wat de kosten zijn van het OZA, hoe deze kosten zijn verdeeld over onderwijs en zorg, en wat de kosten zouden zijn als het OZA niet zou bestaan. Deze specifieke analyse van dit OZA is opgenomen als bijlage 4 bij deze nota.

Bijlage 1 Format: Korte Beschrijving OZA

Naam OZA	<Naam OZA>
Samenwerkende partners	<Namen partnerorganisaties>
Regisseur/ contactpersoon	<Naam + contactgegevens regievoerder>
Typering OZA	☐ Individueel Collectief ☐ Lokaal Regionaal ☐ Regulier SBO S(V)O
Betrokkenen	<Noem alle betrokken partijen: ouder/kind, gemeente, onderwijs, zorgverlener(s) en evt. anderen.>
Aanleiding	<Wat is de reden om deze OZA te willen starten?>
Onderwijs- en zorgbehoeften	<Met welke onderwijs- en zorgbehoeften houdt deze OZA rekening?>
Functie	☐ Terugleiden ☐ Opbouwen ☐ Versterken ☐ Aanpassen ☐ Doorleiden
Leeftijd doelgroep	<Voor welke leeftijdsgroep? Wat is de specifieke doelgroep?>
Aanbod	<Wat biedt deze OZA? Waarom is deze OZA nodig?>
Lengte	<Hoe lang zit een leerling op deze OZA? Wat is de beoogde tijdsduur?>
Lokatie	<Op welke plek?>
Budget	<Financiële overwegingen?>

Bijlage 2 Inhoudelijke analyse OZA De Meeuw – Berg en Boschschool

(Beschrijving van de huidige situatie zoals deze functioneerde in schooljaar 2019-2020)

Inrichting – OZA De Meeuw bestaat nu ongeveer zeven à acht jaar en is een samenwerking tussen de Berg en Boschschool voor speciaal onderwijs in Houten en jeugdhulporganisatie Youké. Het OZA is bedoeld voor kinderen in de kleuterleeftijd die extra begeleiding nodig hebben voor het aanleren van schoolse vaardigheden. Een beschikking voor dit OZA wordt in principe afgegeven voor een jaar. In kleutergroep De Meeuw is plaats voor twaalf kinderen, waarvan acht gebruik maken van het OZA. De overige vier betreft kinderen die ook baat hebben bij de structuur die OZA De Meeuw biedt maar waarvoor de extra ondersteuning door Youké niet nodig is. Alle kinderen hebben een TLV categorie 1 voor speciaal onderwijs.

De groep wordt geleid door een leerkracht, een klassenassistent en twee jeugdzorgmedewerkers voor ieder 3 dagen. Verder is er altijd ook een gezinsbegeleider betrokken die de verbinding legt met thuis en ouders ondersteunt bij de begeleiding van hun kind. Ook speelt zij soms een rol bij de verwerking van het feit dat het kind autisme heeft, of andere problematiek. Ieder kind heeft in principe zo'n gezinsbegeleider, maar de intensiteit hangt af van de hulpvraag.

gemeenschappelijke route – De ideale route start met een inschrijving/aanmelding op een reguliere basisschool. Deze school moet constateren: wij kunnen dit kind geen passende onderwijsplek bieden. Samenwerkingsverband Profi Pendi wordt ingeschakeld en er wordt een MDO (multidisciplinair overleg) belegd. In gezamenlijk overleg wordt dan bepaald of het betreffende kind geschikt kan zijn voor OZA De Meeuw. Profi Pendi (of een ander samenwerkingsverband als het kind uit een andere regio komt) geeft een TLV af voor het speciaal onderwijs. De commissie van begeleiding van de Berg en Boschschool bepaalt in overleg met Youké of de leerling toelaatbaar is. De verwijzer vanuit het Sociaal Team van de Regio Lekstroom neemt de formele beslissing voor de inzet van jeugdhulp. Om kostendekkend te kunnen werken zijn er minimaal acht kinderen in de groep met een beschikking noodzakelijk.

In de praktijk komen aanmeldingen soms rechtstreeks bij Start, het toelidingsbureau van Youké, bij de Berg en Boschschool, via een jeugdarts, de gemeente als er al hulp betrokken is, de GGD, peuterspeelzaal, of reguliere basisschool binnen. Ook via de routes die in de praktijk gelopen worden hebben Youké en de Berg en Boschschool altijd contact over de aanmeldingen. Youké koppelt de aanmeldingen terug naar het Sociaal Team voor een beslissing en indien gewenst een toewijzing.

Instroomcriteria – Er zijn momenteel geen heldere instroomcriteria vastgelegd voor OZA De Meeuw. De betrokken deskundigen kennen het OZA en weten welke kinderen hiervoor geschikt zijn. Het gaat dan vooral om de zwaardere gevallen van kinderen die nog onvoldoende de executieve functies beheersen die nodig zijn om in een schoolse omgeving te kunnen functioneren. Sommige kinderen zullen in het begin één-op-één moeten worden begeleid bij vaardigheden als: hoe zit je aan de tafel? Hoe begin je aan een taak? Hoe hou je je handen bij jezelf en niet bij je buurman?

Op voorhand moet het kind al wel potentieel geschikt zijn om te functioneren in een groep en om door te stromen naar groep 2. De Berg en Boschschool hanteert een drempel-IQ-waarde van 80. Soms wordt het OZA ook ingezet om te onderzoeken of een kind na een jaar het onderwijs op de Berg en Boschschool aankan. Een ASS-indicatie is niet verplicht, al hebben de meeste Meeuw-kinderen dat

wel. Er wordt vooral gekeken naar de onderwijsbehoefte. Sluit de school daarop aan, dan is het kind welkom. Zo niet, dan wordt in overleg met de ouders gezocht naar alternatieven.

Uitstroom – OZA De Meeuw duurt in principe maximaal een jaar. Een enkele keer wordt het OZA-traject verlengd, of soms is het toch beter dat het kind naar een andere school gaat. Het aantal kleuteraanmeldingen is met de komst van passend onderwijs veel minder geworden, waardoor de Berg en Boshschool geen volwaardige kleuterklas meer heeft. Vanaf groep 5/6 heeft de school de meeste aanmeldingen.

Kinderen die na een jaar OZA kunnen doorstromen naar groep 2 blijven dus in de OZA-groep, maar vallen niet meer onder het OZA. Elk jaar komt de school met de OZA-groep steeds redelijk uit op het gewenste aantal van twaalf kinderen.

De evaluatie van kinderen in het OZA-traject loopt parallel aan de evaluaties gedurende het schooljaar op school. Zes keer per jaar is er overleg met het onderwijsteam, de orthopedagoog van Youké en de orthopedagoog van school waarin alle leerlingen worden doorgesproken om zo de kinderen integraal te bespreken. Halverwege het jaar wordt een prognose gemaakt van de uitstroom. Daarnaast zijn er richtlijnen van de gemeenten waar Youké zich aan moet houden: er moet een plan van aanpak zijn, na zoveel weken een evaluatie, en tot slot een eindgesprek.

Scholing personeel – De Berg en Boshschool heeft een interne opleiding voor hoe je communiceert met leerlingen met ASS. Daarnaast krijgen startende leerkrachten een training over de specifieke werkwijze van de school. Er wordt ook veel van elkaar geleerd; met name de leerkrachten leren veel van de aanwezige orthopedagoog van Youké. Leerkrachten krijgen ook de gelegenheid deel te nemen aan trainingen die Youké organiseert.

Professionals aan het woord

Accounthouder Yvonne Kok en teamhoofd Linda de Buck van Youké

Directeur Ted Wennekes en orthopedagoog Monique Frowijn van de Berg en Boshschool

Bij Youké heeft men de afgelopen jaren de ontwikkeling gemaakt van behandeling van kinderen in aparte instellingen 'in de bossen', zoals medisch kinderdagverblijven, naar dagbehandeling op scholen. "Gemeenten denken dan soms: het is hulp op school, dus hoeven wij het niet te betalen", zeggen accounthouder Yvonne Kok en teamhoofd Linda de Buck van Youké. "Maar jeugdhulp blijft de verantwoordelijkheid van gemeenten, op welke plek we het ook bieden."

Verbinding met thuis

Als OZA De Meeuw niet zou bestaan, zou een deel van de kinderen thuis komen te zitten. "Als het hier ook niet lukt, wat in een heel enkel geval zo is, dan is er geen alternatief meer. Dan gaan ze naar het Robertshuis⁹, en dat wil niemand in de regio. Dat is ver weg, en daar is geen onderwijs."

⁹ Stichting het Robertshuis is een WLZ-erkend en HKZ-gecertificeerd zorgcentrum. Het Robertshuis biedt een breed scala aan zorgonderdelen voor kinderen, jeugdigen en (jong-)volwassenen met een stoornis binnen

Een meerwaarde van het werken volgens een OZA is dat de verbinding met thuis wordt gemaakt. “De kracht van OZA’s is dat je het hele systeem met elkaar zo krijgt ingericht dat het kind goed functioneert op school”, zegt Ted Wennekes, directeur van de Berg en Boschschool. “Er ontstaat letterlijk een integrale samenwerking tussen onderwijs en zorg, tussen thuis en school, zodat ook de sociaal-emotionele kant zich kan ontwikkelen in combinatie met de onderwijskant.”

Flexibele inrichting

“Voor de meeste kinderen van dit OZA lukt het om ze weer in een normale schoolsituatie te krijgen. Een heel enkele keer kunnen we afschalen naar sbo of zelfs regulier onderwijs. De meeste kinderen zullen gebonden blijven aan speciaal onderwijs, maar dan zonder de jeugdzorgbegeleiding. Er is wel een goede warme overdracht nodig naar groep 3, en nog wat coaching in de nieuwe klas, een paar weken. Met een grote groep van deze kinderen gaat het nu wel goed. Dat is het voordeel van snel investeren in het jonge kind en vroegtijdig de juiste vaardigheden aanleren.”

“Soms gaat het later nog wel eens mis, als de aansluiting bij de leerkracht niet goed verloopt, of er in de thuissituatie iets niet goed gaat. Dan zou het fijn zijn als het kind soms nog even terug kan naar het OZA, maar dat is in de praktijk lastig. Het zou mooi zijn als je het wat flexibeler zou kunnen inrichten, zodat je niet opnieuw een beschikkingstraject hoeft te doorlopen.”

Keuzevrijheid

Ouders zijn vaak blij als kinderen eenmaal geplaatst zijn in OZA De Meeuw. Er is dan vaak al een heel traject aan voorafgegaan. “Eenmaal in De Meeuw ervaren de ouders meestal vooral opluchting: dat er een school is, een plek waar extra zorg is voor hun kind, waardoor ze rust ervaren.”

Bij Youké pleiten ze ervoor om voorzichtig te zijn met de keuzevrijheid van ouders. “Soms zijn er wel tien verschillende jeugdzorgmedewerkers van tien verschillende organisaties in een klas actief. Er komen dan situaties voor waarin een directeur zegt: “Er zit hier nu iemand te werken met een leerling van ons in een kamertje, maar ik heb geen idee wie het is.” Dat moet je niet willen. En de leerkrachten zeggen ook: we hebben het al zo druk, we hebben geen tijd om met tien verschillende professionals samen te werken.”

“De grootste uitdaging zit in de onderlinge afstemming,” erkent ook orthopedagoog Monique Frowijn van de Berg en Boschschool. “Er werken meerdere mensen in de groep, en dan is er ook nog de gezinsbegeleider. Dat vraagt meer van het team dan een ‘gewone’ Berg en Boschgroep.”

Zorgplicht

“Waar we bij Youké wel eens tegenaan lopen, is dat scholen het niet altijd even nauw nemen met de zorgplicht. Soms stomen we hele jonge kinderen klaar voor school, maar dan is er niet direct een school waar ze terecht kunnen als ze 4 jaar zijn. Kan het kind niet nog een poosje bij jullie blijven, wordt soms letterlijk gevraagd. Nee, zeggen wij dan, het kind is klaar met behandelen, klaar voor school.”

Deskundigheid beoordelaars

De kwaliteit van de beoordelaars van de sociale teams is wisselend, zo ervaren ze bij Youké en de Berg en Boschschool. “Het is erg afhankelijk van wie je hebt, van de ervaring van de betreffende

deskundige: heeft deze voldoende zicht op wat er zowel voor het zorg- als voor het onderwijsdeel nodig is? Dat zorgt wel eens voor discussies. Bij voorkeur zou je vanuit het Sociaal Team ook een aantal vaste contactpersonen moeten hebben.

Daarnaast hebben we te maken met verschillende gemeentes, die allemaal op hun eigen manier werken. De een wil nauw betrokken worden, de ander zit meer op afstand. De een rekent zoveel uur per specifieke beschikking, de ander weer net anders. Maar vooral inhoudelijk lopen we soms vast. Heeft iedereen voldoende zicht op wat er nodig is? Hier valt zeker winst te behalen. Erg fijn dat de gemeenten in de regio Lekstroom op dit terrein goed met elkaar samenwerken. Het zou erg helpen om het allemaal op één manier te doen.”

Bijlage 3 Beschrijving drie casussen OZA De Meeuw

(Om redenen van privacy zijn de namen van de kinderen fictief; de casussen zijn dat niet en worden hier met toestemming van de ouders opgenomen.)

CASUS 1: ANTON

Voorgeschiedenis

Als baby waren er al signalen dat Anton geen 'gewoon' kind was. Hij huilde niet bij de geboorte, er waren problemen met de voeding (hij vertoonde geen zuigreflex), hij was overgevoelig en overprikkeld, reageerde heftig op geluiden, maar reageerde juist onvoldoende op pijnprikkels. Toen Anton 18 maanden was werd hij geplaatst in het kinderdagbehandelcentrum van Reinaerde. Hij werd gediagnosticeerd met kenmerken van ASS en ADHD. In het Wilhelmina KinderZiekenhuis (WKZ) in Utrecht werd uiteindelijk bij Klinische Genetica vastgesteld dat hij een zeer zeldzame genafwijking vertoonde (ZNF-292) – wereldwijd waren nog maar 28 gevallen bekend, waarvan 4 in Europa. Deze genafwijking was voor een belangrijk deel de oorzaak van Antons autistische symptomen, ontwikkelingsachterstanden en problemen met prikkels.

Plaatsing op OZA De Meeuw

Bij Reinaerde kwam Anton in een schoolvoorbereidende groep en van daaruit werd gezocht naar een geschikte basisschool. Eerst waren SBO De Evenaar in Nieuwegein en SO Rafael in Utrecht in beeld, maar beide scholen bleken geen goede match voor Anton. De Evenaar richtte zich meer op kinderen met agressiever gedrag, en voor de Rafael was Anton verstandelijk al te ver ontwikkeld. Na een tip van de kinderfysiotherapeut is toen in overleg met Profi Pendi OZA De Meeuw gevonden op de Berg en Boschschool waar nog net één plaats beschikbaar was per 1 september. De Meeuw is wél geschikt voor Anton vanwege de structuur en de duidelijkheid die heerst in de groep, de heldere kaders. Alleen OZA De Meeuw kan Anton op dit moment de juiste combinatie begeleiding bieden van onderwijs en jeugdhulp die ervoor zorgt dat hij überhaupt naar school kan, waar hij de vaardigheden aan kan leren die noodzakelijk zijn om te kunnen functioneren in een groep. Daarnaast vervolgen de kinderfysiotherapeut en logopedist van Reinaerde hun behandeling nu op school, vanuit het OZA, georganiseerd door Youké.

Zorg voor Anton buiten OZA De Meeuw

Anton heeft een beschikking voor Buitenschoolse Opvang op De Jonge Ontdekker in Houten. Daar houden ze dezelfde structuur aan als op school en daar is hij ook eenmaal per twee weken op woensdag (als de Meeuw-groep vrij is) en in de vakanties.

Iedere zaterdag gaat Anton naar de opvang bij Reinaerde en regelmatig heeft hij ook een logeerweekend van vrijdag t/m zondag, om de ouders thuis te ontlasten.

Via Reinaerde krijgen de ouders van Anton een begeleidingsprogramma rond de voeding. Eén middag werken ze hiervoor met Anton, daarnaast is er nog een afspraak eenmaal per week met de ouders alleen. Hier is een coach bij betrokken, een systeemtherapeut en een diëtist. Dit project loopt negen maanden en wordt betaald via een beschikking van de gemeente.

Ook via Reinaerde loopt een slaaponderzoek. Anton krijgt twee weken lang een bandje om waarmee zijn slaapgedrag wordt gemeten. Dit is nodig omdat hij slecht slaapt, nooit in een diepe slaap komt. Eventueel komt daar een vervolgonderzoek en behandeling uit voort in het WKZ.

In het bewegingscentrum van het WKZ gaat Anton behandeld worden voor hypermobiliteit. Omdat zijn bindweefsel te los zit, kan hij heel makkelijk zijn eigen arm uit de kom draaien. Het is essentieel dat Anton dit onder controle krijgt omdat hij zelf nergens gevaar ziet en heel snel over zijn eigen (pijn)grenzen gaat.

Anton zonder OZA De Meeuw

Zonder OZA De Meeuw zou Anton nog steeds voltijds op Reinaerde zitten, omdat er geen geschikte school voor hem is. En op de Reinaerde zou hij eigenlijk ook niet meer op zijn plek zijn, omdat hij dan onder zijn niveau zou hebben gezeten. De ouders hopen dat het op De Meeuw lukt om dusdanig voor te bereiden op het functioneren in een schoolse groep dat hij uiteindelijk naar zo regulier mogelijke school kan. Dat is ook het doel van de Berg en Boschschool. Belangrijk is vooral dat onderwijs en zorg voor Anton zoveel mogelijk op een plek georganiseerd wordt, zodat er zo weinig mogelijk onrust is in zijn leven.

CASUS 2: MILES

Voorgeschiedenis

Miles heeft een hersenbeschadiging opgelopen door een infectieziekte, waardoor hij lijdt aan cerebrale parese. Hij begon op zijn vierde op een reguliere basisschool. Dat ging redelijk goed, al waren er steeds meer incidentjes. In het tweede schooljaar ging het mis. Miles werd steeds vermoeider en was voortdurend overprikkeld. Samenwerkingsverband ZOUT raakte erbij betrokken, maar het duurde lang voordat er een geschikte plek was gevonden. Via kennissen van de ouders hoorden ze van de Berg en Boschschool. Ze zijn gaan kijken op een open middag en wisten meteen: dit is iets voor Miles. De Berg en Boschschool biedt precies de structuur die Miles vanwege zijn prikkelgestoordheid nodig heeft. Hij heeft geen officiële autismediagnose, al vertoont hij wel veel kenmerken van autisme, net als van adhd, maar ook daarvoor heeft hij geen officiële diagnose, omdat zijn problemen breder zijn dan dat.

Plaatsing op De Meeuw

De aanmelding op OZA De Meeuw verliep via de Berg en Boschschool. Miles had toen nog geen TLV. Het duurde een paar maanden voordat alles rond was, inclusief TLV, en ook de gemeente overtuigd was dat De Meeuw de beste plek was voor Miles. In de tussentijd kon hij tijdelijk geplaatst worden op De Jonge Ontdekker.

Wat ze op De Meeuw goed doen volgens de ouders is de kinderen in fases begeleiden naar zelfstandiger functioneren. In het begin had hij voortdurend iemand naast zich nodig. Ze bouwen dit op De Meeuw langzaam af, op een positieve manier. Ze helpen hem daarmee ook met zijn faalangst, bijvoorbeeld met de fijne motoriek rond het leren schrijven. Met dit OZA is de begeleiding van Miles goed in de steigers gezet.

Zorg voor Miles buiten OZA De Meeuw

Miles krijgt eenmaal per week 45 minuten sensorische integratietherapie, om te leren omgaan met prikkels. Vanwege zijn cerebrale parese staat hij permanent onder behandeling van een revalidatiearts. Via Handje Helpen komt een stagiair pedagogisch medewerker twee uur per week thuis om de ouders te ontlasten. Daarnaast maken de ouders elke twee weken een heel weekend gebruik van de logeeropvang van BosFun, een kleine particuliere zorginstelling in Leersum. Voor de ouders is dat echt de redding om het vol te kunnen houden.

Miles zonder OZA De Meeuw

Hij zou het zeker niet redden op een reguliere school. Op het speciaal onderwijs zonder de extra begeleiding zou het ook moeilijk worden. Hij zou dan waarschijnlijk niet naar school kunnen, of zich in ieder geval van probleem naar probleem slepen.

De ouders hopen van harte dat lukt om Miles op de Berg en Boschschool te houden, ook volgend schooljaar in groep 3, en dan het liefst tot zijn 18^e. Als hij weer ergens anders naartoe zou moeten, zien ze het somber in.

CASUS 3: DENNIS

Voorgeschiedenis

Dennis deed alles in zijn ontwikkeling heel vlot en snel. Zo liep hij al met 10 maanden. Toen hij een jaar was haalde hij capriolen uit waarvan de ouders dachten: dit is niet normaal. Hij had geen besef van angst. Wat hij bedacht, voerde hij uit. In het begin was dat nog leuk: Dennis was een ondernemend kind. De ouders dachten wel dat hij meer uitdaging nodig zou hebben en plaatsten hem op een peuterspeelzaal. Daar had moeder expres niks gezegd over haar vermoedens. Na drie dagdelen werd ze door de juf al naar binnen geroepen. Die zei: Dennis is anders. Dennis reageerde agressief op momenten dat het niet ging zoals hij wilde. Hij sloeg dan letterlijk van zich af. Vanuit de peuterspeelzaal is het Sociaal Team erbij gehaald. Dennis werd verwezen naar Altrecht, gespecialiseerd in geestelijke gezondheidszorg, waar hij geplaatst werd in de observatiegroep. Uiteindelijk is daar een diagnose ASS gesteld en daarbij ADHD. Het advies was om te starten op een dagbehandelgroep dat was ingericht op kinderen als Dennis. Dat werd de Olifant van Youké, voor drie dagen per week. De rest van de week was Dennis thuis. Dat was te doen omdat moeder vanuit haar professionele achtergrond weet hoe ze om moet gaan met kinderen als Dennis.

Plaatsing op De Meeuw

Vanuit de Olifant kregen de ouders te horen over de OZA-groep. Ook de kinderpsycholoog raadde het aan. Omdat het gezin op dat moment in Vianen woonde, was plaatsing op De Meeuw niet vanzelfsprekend. De gemeente wilde eigenlijk dat Dennis naar De Brug zou gaan in Vianen, ook vanwege het belang van vriendjes maken dichtbij huis. Maar de ouders hadden daar geen goed gevoel over. Dennis heeft last van kopieergedrag en op De Brug was de kans groot dat hij het verkeerde gedrag zou gaan kopiëren, vreesden de ouders. Bovendien was zijn situatie te complex voor een 'gewone' SBO-school. De ouders hebben zich echt hard moeten maken voor plaatsing op De Meeuw. Profi Pendi stond er al wel achter en gaf de TLV af.

Dennis is 6 jaar en zit nu voor het tweede schooljaar op De Meeuw. Het OZA is na het eerste jaar verlengd met een jaar. Het eerste jaar ging heel erg goed, deed hij soms ook al mee met activiteiten van groep 2. Al zijn vriendjes zaten ook in groep 2. Hij vindt het moeilijk dat zij naar groep 3 gingen. Hij wordt nu opnieuw gediagnosticeerd om te bepalen of hij het gaat redden, of hij straks door kan naar groep 3. Leergierig is hij in ieder geval. Maar zijn gedrag maakt het lastig.

Alternatief voor De Meeuw

Mocht blijken dat Dennis niet geschikt is om door te stromen naar groep 3, is er niet echt een alternatief binnen het onderwijs. Hij zit op zijn plek op de Berg en Boschool, hij krijgt er de juiste handvatten om in de maatschappij terecht te komen, denken de ouders. Voor Dennis zou een flexibeler overgang van het OZA naar een normale SO-groep 3 wenselijk zijn, op zo'n manier dat er ook altijd een jeugdzorgmedewerker in de buurt is. Waarschijnlijk is twee jaar OZA voor Dennis dus niet genoeg. De situatie zoals die nu bestaat, werkt het beste.

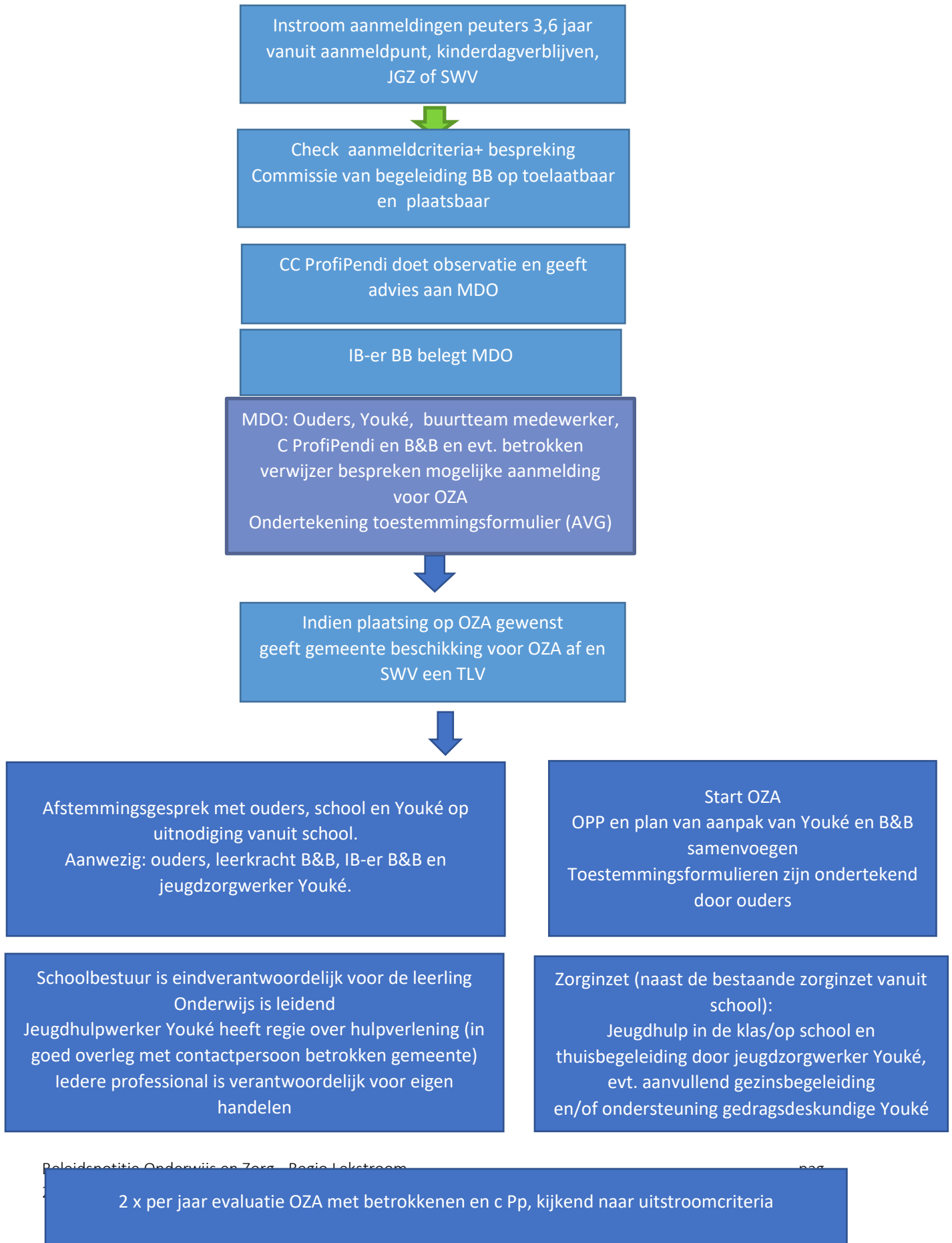
Zonder De Meeuw zou het gedrag van Dennis zich hebben verslechterd, en zouden de problemen zijn verergerd. Of er dan een school voor hem zou zijn, waar hij op zijn plek zou zijn, is moeilijk te zeggen. In ieder geval niet in de buurt. Op een reguliere school zou hij al snel vastlopen, en zou hij diep ongelukkig worden, is moeder van overtuigd. Een school voor speciaal onderwijs zou dan nog het enige alternatief zijn, binnen het onderwijs. Maar ook daar zou hij het niet redden zonder extra begeleiding.

Bijlage 4 Financiële analyse OZA De Meeuw – Berg en Boschschool

In ontwikkeling

Bijlage 5 Routing OZA De Meeuw Berg & Boshschool Houten

(versie juni 2019)

Bijlage 6 OZA – Intensieve Klas (korte beschrijving)

Naam OZA	Intensieve Klas
Samenwerkende partners	SWV Zuid-Utrecht SWV Zuid-oost Utrecht Berg en Bosch College Opvoedpoli Utrecht Lokale teams gemeenteregio Lekstroom Lokale teams gemeentes uit regio Zuid-oost Utrecht
Regie: contactpersoon	Stuurgroep bestaande uit: Johan Gadella – directeur-bestuurder SWV Zuid-Utrecht (j.gadella@swv-zuidutrecht.nl) Harry Emmerzaal – directeur SWV Zuid-oost Utrecht (harry.emmerzaal@swv-vo-zou.nl) Rob Damwijk – bestuurder Berg en Bosch College (rdamwijk@bbonderwijs.nl)
Typering OZA	X Collectief X Regionaal X VSO
Betrokkenen	SWV Zuid-Utrecht SWV Zuid-oost Utrecht Berg en Bosch College (docent, orthopedagoog) Opvoedpoli Utrecht (behandelaren) Gemeenteregio Lekstroom Ouder(s)/verzorger(s) Leerling Eventuele andere betrokken jeugdhulpverlening
Aanleiding	In de regio's Zuid-Utrecht en Zuidoost Utrecht zijn er ieder schooljaar zo'n 30 leerlingen in het voortgezet onderwijs die ingeschreven staan bij Berg en Bosch Onderwijs, maar daar geen of geen volledig onderwijs volgen. Het gaat veelal om een groep leerlingen met internaliserende problematiek en zeer beperkte belastbaarheid, voor wie een VSO-setting te belastend is. De leerlingen zitten soms thuis of maken gebruik van particuliere initiatieven om alsnog onderwijs te volgen. In het kader van de zorgplicht, wetgeving op passend onderwijs en de maatschappelijke opdracht die het onderwijs heeft, wordt de huidige situatie door de samenwerkingsverbanden Zuidoost Utrecht en Zuid-Utrecht (VO) en Berg en Bosch Onderwijs als niet wenselijk gezien.
Onderwijs- en zorgbehoeften	Alle leerlingen die in aanmerking komen voor de intensieve klas hebben talenten en mogelijkheden. Sommige leerlingen hebben het extra nodig gestimuleerd en gemotiveerd te worden om het beste uit zichzelf te halen. Zij zijn zo beperkt belastbaar, dat zij zowel binnen het regulier als binnen het

	<p>speciaal (voortgezet) onderwijs niet tot hun recht en niet tot leren komen. Juist voor deze leerlingen willen we, in een zeer kleinschalige setting en door middel van expliciet maatwerk, onderwijs verzorgen. Met als doel dat leerlingen het vertrouwen krijgen om op een veilige en verantwoorde wijze tot optimale ontwikkeling te komen. Begeleid door professionals en specialisten en in samenwerking met ouders leren deze leerlingen hun talenten te ontdekken, deze verder te ontwikkelen en toe te werken naar maximale zelfredzaamheid die dient als een stevige basis voor hun toekomst.</p>
Functie	<p>X Terugleiden (Uitgevallen kinderen terug in het onderwijs krijgen vanuit een tijdelijke voorziening.)</p>
Leeftijd doelgroep	<p>De intensieve klas is bedoeld voor leerlingen uit het gehele voortgezet onderwijs (leerjaar 1 t/m 6, van VMBO basisberoepsgerichte leerweg t/m atheneum) in de leeftijdscategorie 12-18 jaar met internaliserende problematiek en een zeer beperkte belastbaarheid.</p>
Aanbod	<p>Binnen de intensieve klas worden jongeren met internaliserende problematiek en zeer beperkte belastbaarheid, stapsgewijs begeleid bij het weer naar school gaan. In een periode van maximaal een jaar krijgt de jongere minimaal een dagdeel per dag 'onderwijs' aangeboden, samen met 3 andere leerlingen. De docent van het Berg en Bosch College kijkt samen met de behandelaars van de Opvoedpoli en de vertegenwoordiger van het lokale team van de gemeente hoe de jongere weer tot leren kan komen. Dit betekent dat er naast onderwijs ook behandeling op maat geboden wordt. De onderwijs- en zorgprofessionals bepalen in gezamenlijkheid met het lokale teams van de gemeente, ouders en leerling, de duur van het traject, met een maximale looptijd van een jaar.</p>
Duur	<p>Maximaal een jaar</p>
Locatie	<p>Berg en Bosch College Houten</p>
Budget	<p>165.000 (zie bedrijfsplan voor een uitgebreide toelichting op dit bedrag)</p>

Bijlage 7 OZA – Kangarogroep (korte beschrijving)

Naam OZA	Kangarogroep
Samenwerkende partners	SBO De Evenaar te Nieuwegein Zorgorganisatie Reinaerde
Regisseur/ contactpersoon	Gonnie Boerma, directeur/bestuurder SBO De Evenaar (hc.boerma@sbo-nieuwegein.nl)
Typering OZA	☐ Collectief ☐ Regionaal ☐ Regulier/SBO/SO
Betrokkenen	SBO De Evenaar te Nieuwegein Zorgorganisatie Reinaerde Gemeente Nieuwegein Geynwijs Leerplicht Ouders en leerlingen Kangarogroep
Aanleiding	Een van de doelen van de Thuiszittersaanpak Lekstroom is het terugdringen van het aantal vrijstellingen. In de Lekstroom zijn momenteel 40 kinderen vrijgesteld van onderwijs, om reden dat ze lichamelijk en/of psychisch niet in staat zijn onderwijs te volgen. Een deel van deze kinderen gaat wel fulltime naar een zorginstelling. Uit een eerste inventarisatie blijkt een deel van deze kinderen wel leerbaar te zijn en mogelijk onderwijs te kunnen volgen. Gezien de mate van benodigde begeleiding van deze kinderen op school, is in september 2018 de Kangoerogroep gestart waarin onderwijs en zorg op intensieve wijze worden gecombineerd.
Onderwijs- en zorgbehoeften	Jan 19: in de Kangarogroep zitten nu zes jongens uit Nieuwegein met een zware vorm van autisme, die voorheen naar het Roberthuis gingen. Een 7 ^e leerling (uit Houten) zal binnenkort starten. Allereerst is het contact leggen een uitdaging. Deze kinderen gaan alleen op hun eigen voorwaarden een relatie aan met de wereld. De leerlingen hebben veel tijd voor persoonlijke begeleiding en veel structuur nodig om tot leren te komen. Ze bleken wel meer prikkels aan te kunnen dan in eerste instantie werd gedacht. Enkele kinderen konden al lezen en de anderen lijken het te kunnen leren. De begeleiders zien nu na een half jaar voortgang op leergebied en het functioneren in de groep verbetert.
Functie	X Terugleiden Het streven is om de kinderen z.s.m. te begeleiden naar een vorm van onderwijs (in het SO, SBO of regulier PO).
Leeftijd doelgroep	Kinderen in de leeftijd 5 – 12 jaar die op niet-onderwijsvoorzieningen zitten of thuis zitten en een vrijstelling van onderwijs hebben. Zij hebben problemen op meerdere dimensies: (1) intellectueel functioneren, (2) adaptief gedrag, (3) gezondheid, (4) participatie, interactie en sociale rollen en (5) context (het systeem rond het kind). Aan de hand van

	orthopedagogisch onderzoek is aangetoond dat de kinderen die het betreft wel leerbaar zijn en hebben geen zware lichamelijke of psychiatrische beperkingen. De Kangarogroep richt zich op leerlingen uit de vijf gemeenten van de Lekstroom.
Aanbod	In de groep is plek voor maximaal 8 kinderen, afhankelijk van de problematiek. Zij komen 5 dagen per week onder reguliere schooltijden, gedurende 40 weken per jaar. In de groep worden een leerkracht en een orthopedagoog van de school ingezet en een pedagoog en gedragswetenschapper van Reinaerde. De ouders worden actief betrokken.
Lengte	Leerlingen zitten zo kort mogelijk in deze groep. In eerste instantie werd gedacht aan een jaar. Evaluatie vindt plaats na drie en na zes maanden.
Lokatie	De Kangarogroep bevindt zich bij SBO De Evenaar, Dasseweide 1 te Nieuwegein.
Budget	De kosten vanuit onderwijsbudget voor de hele groep bedragen per jaar € 86.700. Daaruit worden de inzet van leerkracht en orthopedagoog betaald. De zorgkosten per leerling zijn € 20.260 per jaar.

Bijlage 8 OZA – SBO de Brug (korte beschrijving)

Naam OZA	Groep Rood
Samenwerkende partners	SBO de Brug te Vianen Zorgorganisatie Youké Gemeente Vijfheerenlanden
Regisseur/ contactpersoon	Sociaal team Vijfheerenlanden, per kind wisselt wie de contactpersoon is. Trajectregisseur gemeente Vijfheerenlanden - Socha Timmermans - info@vijfheerenlanden.nl Coördinator Sociaal Team gemeente Vijfheerenlanden Sanne van de Wetering - info@vijfheerenlanden.nl Otto Daniëls is regisseur m.b.t. het stuk wat onderwijs betreft. ottodaniels@fluenta.nl – Schoolleider SBO de Brug te Vianen
Typering OZA	Collectief Regionaal SBO
Betrokkenen	Leerlingen Ouders SBO de Brug (onderwijsassistent, leerkracht) Youké (pedagogisch medewerker, gezinsbegeleider) Kinderfysiotherapie DUIN Logopedist (SBO de Brug) Gemeente Vijfheerenlanden Gedragskundige (op afroep) Auris Kind & Communicatie WKZ
Aanleiding	1 feb 2016 is de OZA-groep op SBO de Brug gestart. De reden was dat er te veel kinderen waren in de leeftijd 4 -6 jaar oud met een ontwikkelingsvraagstuk. Jonge kinderen kwam al snel in de GGZ (Atrecht, Reinaerde) terecht voor een onderzoekstrajecten. Wanneer een leerling toe was aan onderwijs was de stap naar een reguliere kleuterklas te groot, omdat er ook nog steeds zorg nodig was. Doordat de zorg bij de gemeente kwam te liggen door de jeugdwet werd de kans gecreëerd het onderwijs en de zorg te combineren aangezien er meer ontschot moest worden. De OZA groep op SBO de Brug werd ingezet als observatieplek waar gekeken kon worden, samen met ouders, wat het kind nodig heeft. Dit allemaal vanuit het uitgangspunt: één kind, één gezin, één plan.
Onderwijs- en zorgbehoeften	De OZA-groep op SBO de Brug houdt rekening met verschillende onderwijs- en zorgbehoeften. De onderwijs- en zorgbehoeften waar groep Rood zich op richt zijn divers. Het doel is om kinderen met ernstige gedragsproblematiek en/of ontwikkelingsachterstanden op het gebied van cognitie, sociaal gedrag, emotie en taal die als gevolg daarvan jeugdzorg nodig hebben, dit direct in de school te bieden in een integraal behandelplan met zo nodig gezinsondersteuning en diagnose. Vanuit verschillende organisaties weten de ouders groep Rood te vinden. De leerlingen komen vanuit Auris, Kentalis, Reinaerde en behandelgroepen van Youké. Ook vanuit reguliere peuterspeelzalen komen kinderen in groep

	Rood terecht. Vaak worden leerlingen al aan de voorkant gesignaleerd door het consultatiebureau.
Functie	X Terugleiden X Opbouwen X Versterken
Leeftijd doelgroep	In Groep Rood zitten leerlingen van 4 tot 7 jaar oud. De groep bestaat uit maximaal 15 leerlingen. De gemeente heeft tot 1 januari 2019 gezegd dat er maximaal 10 leerlingen met een OZA-beschikking in de klas kunnen zitten. Wanneer het meer leerlingen worden, zal er overleg met de gemeente moeten plaatsvinden.
Aanbod	Binnen de OZA-groep worden verschillende methodes gebruikt. In deze groep wordt er competentiegericht gewerkt, vanuit de leerkrachten maar ook vanuit de begeleiders van Youké. Daarnaast wordt er in de groep door middel van o.a. de Rupsenclub gewerkt. Dit is een sociale vaardigheidstraining voor kinderen van 4 tot en met 7 jaar die extra oefening kunnen gebruiken in het contact met anderen. De methode heeft als doel om de leerlingen weerbaarder te maken en/of meer vertrouwen in zichzelf te krijgen wanneer het gaat om de omgang met andere kinderen. Op het gebied van taalachterstanden wordt er in de OZA-groep gebruik gemaakt van de behandeling PRT: Pivotal Response Treatment. Deze behandeling richt zich op communicatie en motivatie voor kinderen, jongeren en volwassenen die weinig gericht zijn op de ander waardoor het initiatief tonen om te communiceren met behulp van taal onvoldoende is. Tevens wordt er gewerkt met verschillende programma's voor gedragsregulering en taak-werkhouding. Routines zijn ontzettend belangrijk binnen groep Rood. De focus op de routines binnen de groep nemen ook het meeste tijd in beslag. Naast dat de begeleiding op school vanuit de Brug en vanuit Youké belangrijk is wordt ook gezins- en systeembegeleiding gegeven. En dit alles wordt zo veel mogelijk op maat geboden. Zo veel mogelijk vanuit het uitgangspunt: één kind, één gezin één plan.
Lengte	In eerste instantie wordt een beschikking voor een half jaar afgegeven, daarna wordt er geëvalueerd en gekeken of een verlenging nodig is. In de praktijk blijkt dat het vaak tot een jaar wordt verlengd.
Locatie	Groep Rood bevindt zich in SBO de Brug, Zwanengat 3, 4132 XC in Vianen.
Budget	Het budget wat beschikbaar is per kind is het bedrag wat aan een beschikking vanuit de gemeente hangt. Daarnaast ontvangt de OZA groep het geld wat vanuit het SWV aan de TLV verbonden is. .

Beleidsnotitie Onderwijs en Zorg

Samenwerkingsverband PO Profi Pendi / VO Zuid-Utrecht & Regio Lekstroom

Te besluiten:

- Samenwerkingsverband VO Zuid-Utrecht, samenwerkingsverband PO Profi Pendi, samenwerkingsverband Driegang en Berseba en de gemeenten die in het sociaal domein samenwerken in het Regionaal Beleidsoverleg regio Lekstroom (Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein en Vijfheerenlanden), **onderschrijven de visie en uitgangspunten** van de beleidsnotitie Onderwijs en Zorg.
- Genoemde partijen verbinden zich daarmee aan in ieder geval de volgende punten:
 - schoolbesturen omarmen de **zorgplicht**; ieder kind staat ingeschreven op een school en scholen moeten ervoor zorgen dat een kind dat extra begeleiding en ondersteuning nodig heeft, altijd een passende plek krijgt.;
 - onderwijs en gemeenten (jeugdhulp) zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de inrichting van een **dekkende basisvoorziening** waarin voor ieder kind de juiste combinatie wordt gezocht van onderwijs en zorg, zoveel mogelijk binnen de muren van een schoolgebouw;
 - de **financiering** van de basisvoorziening vindt zoveel mogelijk plaats op basis van (nog nader af te stemmen) afspraken vooraf en met gecombineerde, collectieve budgetten vanuit onderwijs en zorg;
 - de toeleiding naar (individuele of groeps-)arrangementen vindt plaats volgens een **onafhankelijke route** die wordt ingevuld door deskundigen van de samenwerkingsverbanden en sociale teams.
- Om dit beleid verder uit te werken wordt een **werkgroep** opgericht bestaande uit vertegenwoordigers van genoemde partijen die het mandaat krijgt om, binnen de kaders van de beleidsnotitie, praktische afspraken te maken over de toeleiding, inrichting en financiering van individuele of groepsarrangementen onderwijs-zorg. Zij zullen onder meer:
 - de **huidige onderwijs-zorgarrangementen evalueren** eventueel met behulp van een kosten- en batenanalyse van alle nu lopende OZA's – zoals dit voor OZA De Meeuw al is gedaan;
 - de **gezamenlijke route** inrichten;
 - een **stappenplan** uitwerken voor de toeleiding en inrichting van nieuwe OZA's, met ook aandacht voor de evaluatie en beëindiging van het OZA;
 - afspraken vastleggen over de **financiering**.De werkgroep staat onder (technisch) voorzitterschap van afwisselend (een medewerker van) de samenwerkingsverbanden en de gemeenten en wordt ondersteund bij de agendaopstelling, verslaglegging en productie van inhoudelijke adviezen respectievelijk de adviezen voor de bedrijfsvoering. De werkgroep valt onder verantwoordelijkheid van het Regionaal Beleidsoverleg regio Lekstroom.

- De benodigde **capaciteit** voor de werkgroep wordt nader uitgewerkt en in de regio uitgezet.

Nieuwegein, juni 2020